

GAZETA POŁUDNIOWO-PRUSKA.

Nro. 39.

w Środę dnia 14. Maia Roku 1800.

z Poznania d. 9. Maia.

Nasze miasto traci z powszechnym smutkiem J. W. Generała-Majora Crousatza Szefa tutejszego regimentu. Najjaśniejszy Król raczył udzielić temu szanownemu mężowi na jego powtarne żądanie uwolnienie od służby wojennej, wyznaczwszy mu znaczną pensyą. Słychać, iż J. W. Crousatz wyjedzie wkrótce tu z przyczyny słabego zdrowia i uda się do swej rodziny do Gröneberga, dokąd mu towarzyszyć będą życzenia wszystkich mieszkańców Poznania, od których kochanym był jako oyciec. Przez 5 lat bytności regimentu Crousatza w Poznaniu bardzo wiele doznano dobrego, ponieważ osobliwa panuje zgoda między mieszkańcami i żołnierzami. Wspomniany Generał Maior dawał w cichości wielkie dowody swej dobroci; nie wypuszczał on nikogo od siebie nie wysłuchawszy wprzód jego proźby, i należał do pierwszych dobroczyńców ubogich. Oby wieczor jego życia tak był pogodnym i iasnym, iak ten mąż przez swoje cnoty zasłużył!

z Berlina d. 8. Maia.

J. W. Minister Hrabia Arnim pojechał do Uckermark. We Wtorek oddał Najjaśniejszemu Królowi podczas prywatnej audyencji swoje Credenciales rosyjski nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister, Jmć Pan Baron Krüdener.

z Paryża d. 16. Kwiet.

W tych dniach miał Trybunał kassacyjny audyencyą u pierwszego Konsula, prezento-

wanym będąc przez ministra sprawiedliwości. Prezydent Trybunału miał przy tej okoliczności mowę następującą:

„Jeden z starożytnych powiedział, iż Ateny i Lacedemona równie tak wdzięczne były prawom Solona i Likurga, iak czynom wspaniałym Temistoklesa, Pauzanusza i Lizandra. Szczęśliwy jest naród, którego rząd przenikniony jest tą wielką prawdą, iż lud powinien zasadzać swoją prawdziwą wielkość i pomyślność nie tylko na mocy oręźa, lecz także na mądrości i czuwaniu nad swemi prawami. Wśród szczęku broni, Generale Konsulu! twoja troskliwość stara się usilnie odmienić nasze prawa obywatelskie, oraz przysposobić ściśle i stateczne ich zachowywanie przez odrodzenie Trybunałów sądowych.”

„Naród cały powstał i wesprze te szlachetne układy. Wkrótce męstwo francuzkie ożywione twoim przykładem przymusi dumnych nieprzyjaciół do pokoju, o który ludzkość woła, i który zazdrość nieprzyjaciół odrzuca. Także urzędnicy pracować będą z równą gorliwością około przywrócenia porządku i pokoju wewnętrznego, który będzie owocem niespracowanej gorliwości i ściśłego wykonania obowiązków sądowniczych. . . .”

„Pierwszy Konsul odpowiedział Prezydentowi w grzecznych nader wyrazach, i wyraził między innymi w swojej mowie, iż przymioty wojskowe potrzebne są tylko wniektórych okolicznościach i momentach. Lecz cnoty obywatelskie, które są cechą prawdzi-

wego urzędnika, mają wpływ do szczęśliwości publicznej w każdym momencie."

Od niejakiego czasu panują w Paryżu nadzwyczajne samobójstwa. Wiele osób odbiera sobie życie zimną krwią i z rozmysłem.

Pewien obywatel z Boulogne żądał w gazetach, aby wolno było żenić się każdego dnia w dekadzie: ponieważ inaczej, rzekł on, mnożyć się będzie wiele dzieci nieprawego łoża, iak się to dotychczas dzieje, a zmniejszą się prawie małżeństwa.

Głód usiłował w południowych departamentach, które teraz opatrzone są obfitą żywnością.

Sławny Baron Breuil, który tak wielką grał rolę przed i podczas rewolucji francuskiej, posiadający fortunę dosyć jeszcze znaczną, dopraszał się Senatu Hamburgskiego o prawo obywatelstwa. Senat odpowiedział mu, iż chcąc być obywatelem Hamburgskim, należy zrzec się tytułów szlacheckiego. Breuil zezwolił chętnie na tę ofiarę i okupił sobie za wszystkie swoje tytuły honorzyczenia się w liczbie obywatelów Hamburgskich.

z Paryża d. 28. Kwietnia.

Doszły nas nakoniec następujące urzędowe doniesienia naszej armii włoskiej:

„Generał Suchet do generała Buona-parte pierwszego Konsula Raptley. W głównej kwaterze w Melogno dnia 16. Kwietnia."

Moy Generale!

„Armia włoska walczy z nieprzyjacielem od 10. dni. Będąc oddalony od armii generała Masseny, i mając większą sposobność udzielenia WcPanu wiadomości o armii, sądzę być moim obowiązkiem zdać mu rachunek z iey czynności. Dnia 6. atakował generał Melas osobiście gory pod Sawoną. Generał Soult wstrzymywał przez cały dzień ataki nieprzyjaciela pod Cadiburna i Montenotte, dla opatrzenia cy-

tadelli Sawony w potrzebną żywność i obronę, oraz ułatwienia retyrady swej do Genui, albowiem spostrzegł, iż nieprzyjaciel był liczniejszym od niego. Zostawił więc 700 ludzi w cytadelli Sawońskiej, i cofnął się do Albisoli. Tego samego dnia atakowany był generał Miolis w zachodniej Genui, i przymuszony w początku do retyrady, lecz Massena udał się tam sam dnia 7. Kwietnia, poraził Austryaków, i zabrał w niewolę 2500 niewolników, między którymi znajduje się generał maior Baron d'Aspre. Dnia 11. odparł generał Massena nieprzyjaciela za Sasselo i Albisole, zabrawszy mu wielką liczbę niewolników w potyczce trwającej przez cały dzień. Dnia 13, 14 i 15. poraził Massena nieprzyjaciela, zabrawszy mu 4500 niewolników, 7 chorągwiów i 6 armat. Jeszcze dnia 7. Kwietnia opuściłem St. Giacomo udawszy się do Borgetto, ponieważ nieprzyjaciel starał się mnie otoczyć. Stanowisko Madonna de la Nave zabrane było przez nas kilka razy, i znowu utracone. Odparci pod Melogno Węgierscy grenadyerowie, ucierpieli wiele. Pod czas ataku pod Melogno generał Jabłonowski poraził na głowę nieprzyjacielską dywizyą, która iuż z strony Tanaro była się posunęła do Pieva, i zabrał iey 500 niewolników. Mając rozkaz od generała Masseny do atakowania nieprzyjaciela, pomaszerowałem więc dnia 10. przeciw niemu. Nasze wojska zdobyły bagnetem wieżę i redutę pod Melogno, zabrawszy 400 niewolników, między którymi znajduje się 12 oficerów. Półkownik nieprzyjacielskiego regimentu został zabitym. Dnia 11. zdobyliśmy liczne szanice pod Settepani. Generał Comperre otoczył nieprzyjaciela wśród grubey mgły, i zabrał 1200 niewolników wraz z 3 oficerami regimentow Huf i Oranien. Jedną tylko chorągiew dostała się w ręce nasze, ponieważ inne ukryto między skałami. Moja

strata w tych rozmaitych potyczkach nie wynosi więcej 120 ranionych i 30 zabitych. Strata nieprzyacielska, nie rachując niewolników, jest daleko większa. Generał Klauzel zabrał w niewolę pod St. Giacomo 150 węgierskich grenadyerów. Dnia 12. walczyliśmy przez cały dzień. Generał Salignac został raniony. W tym momencie przybył do mnie szef generalnego sztabu Udinot z wiadomościami od generała Masseny. Ja znajduję się teraz na gorach pod Finale i Melogno. Także przybywa tu 104ta półbrygada. Podwoimy nasze usiłowania do powszechney i decydującej batalii."

Generał Udinot do Konsula Buonaparte z głównej kwatery w Pietra dnia 19. Kwietnia.

Moy Generale!

„Ponieważ generał Massena wstrzymałny został przez ustawiczne poruszenia od udzielenia WcPanu wiadomości o obrotach wojennych, przeto rozumiem bydź moim obowiązkiem zastąpić go w tej mierze. Dnia 6. uderzył na nas nieprzyjaciel na całej linii, odpartym będąc na prawym skrzydle i w środku. Gdy generał Sult kommandujący środkiem, i chcący zbliżyć się do stanowiska Bocchetta spostrzegł pod Montenotte liczniejszego od siebie nieprzyaciela, opuścił waleząc, gory Sawońskie, i cofnął się do Albisoli końcem złączenia się z resztą częścią armii. Generał Suchet broił się dnia 7. przez cały dzień w St. Giacomo i Melogno, poczem cofnął się do Borgetto dla odebrania wiadomości od generała naczelnika. Dnia 11. uderzył Suchet na gory pod Melogno i odzyskał je znowu. Massena i Sult wywabili nieprzyaciela do doliny Albisoli, i wszystko, co tam walczyć przyszło, dostało się w niewolę albo znalazło śmierć. Generał Miolis kommanderuje w Genui. Twierdze Sawona i Gawi są opatrzone w żywność.

Generał Massena zabrał w niewolę w rozmaitych potyczkach 6000 Austryaków, między którymi znajduje się jeden generał, 2 pułkowników, wiele maiorów, i 200 innych oficerów. Także zdobył 7 chorągwi i 6 armat. Generał Suchet zabrał w rozmaitych potyczkach 1800 niewolników, i zdobył jedną chorągiew. Nieprzyjaciel zabrał nam mało niewolników. We wszystkich tych potyczkach straciliśmy tylko 200 ludzi. Liczba ranionych wynosi 4 do 500 ludzi. A zatem nie rachując niewolników, nieprzyjaciel stracił 3 razy więcej w obydwoch względach, niżeli my. Na rozkaz Masseny udałem się do Pietra dla ułożenia się z generałem Suchet względem poruszenia, które dnia 21. Kwietnia nastąpić ma. Potyczka ta będzie decydującą dla tej lub owej armii."

Wielka liczba wojsk maszeruje krokiem śpiesznym z Francji do Włoch. Generał Massena jeszcze dnia 10. żądał przez telegraf z Albengi, aby wojska iak najszybciej pośpieszały do tego miasta. Buonaparte miał już wyjechać do Dijon; lecz odebrawszy wyższe depesze, wstrzymał się jeszcze. Dwom okrętom z Marsylii udało się opatrzyć Maltę w żywność na kilka miesięcy. Generał Moreau przeprowił się przez Ren pod Kehl, Bryzakiem, Bazyleą i Schafhausen. Wyglądamy z niecierpliwością dalszych wiadomości w tej mierze. Konsul Buonaparte mianował onegdaj obrońcą oyczyzny Latour d'Auvergne-Corret, z rodziny sławnego Turenniusza, pierwszym grenadyerem armii francuzkiej Rzplitey, i podarował mu pałasz honorowy w nagrodę za jego mężstwo.

z Dijon d. 23. Kwietnia.

Wyglądamy co moment doniesień z głównej kwatery armii reńskiej, która już nieprzyacielskie kroki rozpocząć miała. Generał Berthier zostawił tam swego adiutanta

maiącego donieść o zdarzeniach, które powinny być pomyślane, sądząc po pięknym stanie, meście i liczbie armii reńskiej. Armia rezerwowa, składa się już dziś z 70 do 72,000 i jest już w poruszeniu. Dywizya generała Vatrin maszeruje do Genewy, za którą idą inne korpusy. Wszystkie wojska, które tu w tych dniach przybyły, maszerowały po 12 i 13 mil na dzień, śpiesząc ku swemu przeznaczeniu. Przybycie pierwszego Konsula jest niewątpliwe. Gwardya konsulowska złożona jest z 13 oficerów i 700 żołnierzy. Spodziewana ona jest tu d. 7. Generał Berthier odprawił tu dnia 21. rewia. Ukontentowanie, widzieć przyjaciela wielkiego człowieka, pierwszego towarzysza zwycięstw Buonaparta, spowodowało mimo niepogodny czas na miejsce rewii niezmierną liczbę ciekawego ludu. Znajduje się tu blisko 40 generałów, którzy dali wspaniałą ucztę generałowi naczelnikowi Berthier. Nic nie było piękniejszego, jak widzieć salę balową, bogactwo mundurów generalskich, blask ubioru niewiast, i ich powaby zewnętrzne, wszystko to czyniło widok wspaniałym.

z Bruxellii d. 24. Kwiet.

Onegdaj przybyło tu 2 kommissarzy angielskich, opatrzonych paszportami prawdziwymi i podpisanymi przez generała francuzkiego. Ci Anglicy jadą z Niemiec i udali się natychmiast w dalszą podróż do Paryża, nie zatrzymawszy się tu, tylko przez czas przeprężenia koni. Cel ich podróży i poselstwa musi być ważny.

Dowiadujemy się, że generał Schlöden, kommandant armii Pruskiej, wydał rozkaz jedney kompanii huzarów Blüchera, aby obsadziła miasteczko Huissen ustrąpione przez Francuzą Rządzicy Batawskiej na mocy traktatu zawartego dnia 5. Stycznia.

z Strażburga d. 28. Kwiet.

Francuzi zosławivszy do 3000 ludzi na prawym brzegu Renu, ścigneli resztę

wojsk lewego skrzydła znowu na lewy brzeg Renu, co wczoray wieczorem pod Kehl nastąpiło. Naywyższy generał Moreau przemieścił znowu dnia 26. swoją główną kwatery do Bazylei. Sześć brygady Dubois Creance zabity został pod Kork kulą armatną. Ciało jego przywieziono do Strażburga, i pochowano z wszystkimi honorami wojskowymi.

Od brzegów wyższego Renu
d. 29. Kwietnia.

Wczoray porażeni zostali Francuzi pod Freiburgiem przez generała Kray, a pod Offenburgiem przez generała Kleinau, i przymuszeni są cofnąć się znowu za Ren. Wiadomość o retyradzie Francuzów potwierdza szczególniej to, iż generał Staray maszeruje z swoim korpusem na powrót od Pfortsheimu dla obciążenia dawnego stanowiska.

Od brzegów Renu d. 2. Maia.

Względem zdarzeń zaszłych pod czas przeprawy Francuzów przez Ren w Szwabii, nie mamy jeszcze dalszych dokładnych wiadomości, także nie wiemy jeszcze o szczegółach potyczek, w których Francuzi podług niemieckich doniesień do retyrady przymuszonymi zostali: kolumna, która się przeprawiła pod Brysakiem przeszła już była za Freiburg. Sam generał Moreau znajdował się w starym Brysaku, lecz jego główna kwatery jest znowu w Bazylei. Nie zdaje się potwierdzać, iż także Lecourbe przeprawił się w Szwajcaryi przez Ren.

Wiadomość o wkroczeniu Austryaków do Wallii i buncie tamtejszym była fałszywą.
z Heidelberg d. 29. Kwiet.

Wszyscy Austryacy oprócz jedney dywizyi 23go regimentu dragonii wymaszerowali tu ztąd wczoray w nocy. Wszyscy dostali rozkaz udania się do Stutgardu. Mannheim opuszczony jest przez Austryaków, którzy pomaszerowali do Philipsburga dla wzmocnienia tamtejszego garnizonu.

Wypis z listu pisanego w Elingen
dnia 28. Kwietnia.

Nie można jeszcze wprawdzie opowiedzieć z pewnością historyczną zdarzeń dnia 25., tyle jednak pewno jest, iż rzeczy w naszej okolicy nie najlepiej stoią. Wojska austriackie i Rzeszy retyrują się zupełnie do Pfortsheimu, co musi być wypadkiem dnia 25., ponieważ o późniejszych atakach nie słyszeliśmy nic. Między Sand i Grysen potyczka była najwawsza. Wczoraj rano przechodziły już patrole francuzkie z Anuspach. Ponieważ zaś wszystko wojsko cofa się z dolin nadreńskich między gory, opuściwszy już wszystkie stanowiska nad rzeką, przeto wszystkie okolice przyległe górom otwarte są dla Francuzów. Rastadt ogolony już został zupełnie przez to poruszenie. W tym momencie wychodzi tu ztąd reszta huzarów cesarskich do Pfortsheimu między gory, a zatem całe doliny, począwszy od Philipsburga aż do Mannheimu wolne są dla Francuzów.

Z poprzedzającego doniesienia przekonasz się WPan, jak się rzeczy mają w tutejszej okolicy, i czy można wierzyć Frankfurtskiej gazecie, że Austriacy opanowali Kehl.

Od brzegów Nekar d. 28. Kwiet.

Od dnia wczorajszego nie wiemy nic o poruszeniach generała Moreau. Rozumujemy, iż nie odważy się wydać batalii dla przewyższającej mocy Austriaków. Liczba wojsk francuzkich na prawym brzegu Renu ma wynosić 24,000 ludzi. Generał Lecourbe i Berthier wysyłają wiele wojsk do Wallii i Sawei. Bydź może, iż Moreau ma zamiar ukrycia tych poruszeń. Austriacy obsadzili wszystkie gory i wąwozy ich, oczekując tylko posiłków dla wkroczenia na równiny przyległe czarnemu lasowi.

z Niemiec d. 2. Maia.

Dnia 25. Kwietnia podczas przeprawy Francuzów przez Ren, zapadły zaraz po-

tyczki, których skutek nie musiał być wcale pomyslnym dla armii austriackiej. W Bruksalu słyszano przez cały dzień huk armat. Francuzi wkroczyli jeszcze tego samego dnia do Freiburga i Offenburga. Słychać, iż pod Freiburgiem opór Austriaków był największy, lecz i strata tychże największa.

Milicya Mogunska dostała rozkaz maszerowania do gor. Także całemu krajowi Württembergkiemu rozkazano, stanąć pod bronią.

z Niemiec d. 3. Maia.

Francuzi przeprawili się przez Ren nie tylko pod Kehl i Brysakiem, lecz także pod Bazyleą, lecz brakuje jeszcze pewnych wiadomości względem ich potęgi i zamiarow. Doniesienie z Stutgardu mowi pod dniem 29., co następuje:

„Francuzi przeprawili się przez Ren z Strażburga do Kehl w nocy z dnia 24. na 25. podstąpiwszy pod Bischofsheim Oberkirch i t. d.: Słychać, iż w niektórych miejscach odpartymi zostali. Z tym wszystkim utarczki z Austriakami i chłopami w Kappel nie ustają, gdzie wczoraj słyszano ustawiczną kanonadę.”

„Podług wiadomości wyższej Szwabii, Francuzi wkraczą także do tego kraju z strony Bazylei i Bryzaku, usiłując przedrzeć się do czarnego lasu przez Freiburg i wąwoz piekielny. Z Hausuch i Haslach wywieziono dla ostrożności magazyny. Austriacy ściągają się z wszystkich stron przeciw Francuzom.”

z Wiednia d. 3. Maia.

(Zdarzenia wojenne.)

Generał kawalerji Melas donosi w dalszym swoim raporcie z Sestri pod dniem 29. Kwietnia, iż wojska cesarskie pod Genuą używają teraz niejakiego spoczynku po tak wielu trudnych marszach i obrotach. Generał Melas stara się umocnić swoje stanowisko pod Genuą dla oparcia się tym lepiej ka-

Żeley nieprzyjacielskiej wycieczce. Także wydał rozkaz generałowi St. Julien, aby otrzymał z swoją brygadą w oblężeniu cyta-
delę Sawony, ścigając do armii 10 kompaniów Stuarta, które tymczasem do oblężenia tej twierdzy były użyte.

Angielski admirał Lord Keith donosił generałowi Melas, iż jego dywizya zabrała pod Malta po gwałtowney potyczce francuzki okręt Wilhelma Tell o 80 armatach, oraz 1000 maytkow, między którymi znajdowało się także nieprzyjacielski admirał. Angielski admirał dowioził morzem potrzebną żywność austryackiemu garnizonowi w Finale.

Generał Kray donosił pod dniem 25. i 26. p. m. z Donauschingen, iż nieprzyjaciel przeprawił się przez Ren pod Kehl i starym Būsakiem, i wkroczył dalej z potęgą. Ponieważ przewidziano ten przypadek, przeto wydano rozkaz naszym forpocztom, aby się nie wdawały z nieprzyjacielem w żadną wielką potyczkę. Generał Starray stoi z swym wojskiem w okolicy Stolhoffen i Rastadt, końcem przeszkodzenia nieprzyjacielowi; aby się nie rozszerzył.

Tym czasem generał Kray ścignął swoją potęgę do dwóch obozow w Vilingen i Donauschingen, dla przedsięwzięcia z tego stanowiska potrzebnych operacyow.

Także z strony Gryzonii i Voralbergii nieprzyjaciel ma być w poruszeniu przeciw stojącemu tam korpusowi Xiążęcia Reuss, przeto, z wszystkich tych okolic czekać należy dalszych wiadomości.

Dzisiejsza gazeta nadworna zawiera w sobie wypis dalszy z raportu generała Melas, przyślanego jak wiadomo dnia 19. p. m. Wypis ten ściga się do potyczek zaszłych dnia 15. na gorze Lodrino i Moglie, oraz dnia 18. pod Voltri, w których podług raportu ostatniego nieprzyjaciel wszędzie odpartym został, przymuszonym będąc cofnąć się do miasta Genui. Nasza strata pod Lodrino

wynosi 200 zabitych i 500 rannych. Między pierwszymi znajdował się major Ritter z regimentu Latermana. Lecz nieprzyjaciel opłacił zapewne ten atak dwa razy większą stratą. Że zaś opuścił rano nazajutrz wzgorki pod Lodrino, przeto jest to znakiem, iż musiał ponieść stratę dnia poprzedzającego. Pod Moglie zabrał batalion Schiafinatego 3 nieprzyjacielskich oficerow i 80 prostych żołnierzy w niewolę. Z naszej strony zabito jednego oficyera i 9 żołnierzy, raniono 4 oficyerow i 40 żołnierzy, a jeden oficyer i 36 ludzi dostało się w niewolę nieprzyjacielską. Co się zaś tyczy potyczki pod Voltri, dodaie raport, iż potyczka skończyła się późno w noc; jeszcze o godzinie 10 wieczorem zabrano uciekającemu nieprzyjacielowi jedną chorągiew i wielu niewolników. Generał Melas nie przyśłał tu jeszcze przyrzeczonego raportu dalszego względem wspomnianych dopiero potyczek.

Generał Kaim donosi, iż major Meko odparł nieprzyjaciela maszerującego do gory Genis aż pod Chaumont, zabiwszy przy tej okoliczności kilku oficyerow francuzkich, i blisko 100 żołnierzy.

z Neapolu d. 4. Kwiet.

Przybyło tu blisko 2000 Moskalow przeznaczonych na garnizon tutejszey Rolicy. Rozumiemy, iż liczba ich będzie powiększona znacznie. Generał Borosdin komendant ich przybył dnia 19. do Otranto. Wypłynął on dnia 18. z Korfu. Eskadra moskiewska, która w ostatnim porcie stała, odebrała rozkaz popłynąć do Malty i wysadzić tam wojska lądowe.

Rozmaite Wiadomości.

Podług doniesień z Wiednia, korpus insurgentow tureckich, których znany Ghengis Han zbuntował, ma już wynosić do 18,000 ludzi. — Generał Brune przybył do Paryża, i objął swoy urząd w radzie narodowej. — Pewna Angielka rażona bę-

dać przed sześciu laty paraliżem, utraciła mowę, lecz odzyskała ją znowu przy powrotnym paraliżu dnia 2. Kwietnia. Nieustający i z podwojną siłą rozlewający się strumień iey mowy, przeraził iey męża tak wielką trwogą, iż sam zaniemwił.

Obwieszczenie. Dnia 1. Czerwca r. b. założą regimenta i bataliony do tutejszey rewii wyznaczone za Główną oboz, w którym aż do 7. stąg będą. Publiczności produktami handlującej niemiejszym obwieszczeniem to do wiadomości się podaje, i wzywa się takowa do opatrzenia w przeciągu tego czasu w wszelkie żywności obozu tego. W Poznaniu dnia 28. Kwietnia roku 1800.

Magistrat JK. Mci Pruss. Połud.

Obwieszczenie. Dowiedziawszy się, iż przez nieostrożne używanie wewnętrzne ciemierzycy białey, ludzie życia pozbawieni zostali, wydana jest dyspozycja do wszystkich aptekow kraioy Pruckich, żeby pod karą sstkálną względem zachowywania i wydawania oney też same przepisy zachowywali, które w edykcie medycyalnym dnia 27. Września roku 1725 wydanym w ogulności względem trucizny i innych srodkow gwałtowny skutek sprawujących umieszczone są. Zalecono oraz tymże aptekarzom, żeby tego korzenia ciemierzycy nigdy inaczey niewydawali, tylko za receptami aprobowanych doktorow, a w ten czas kiedy do powierzchowney kuracy bydła jest potrzebna za atestami wiary godnemi tak iak względem trucizny dziedzicom dobr, które zachowywane bydź mają, a to ekonomom, dzierzawcom, dyspozytorom, księżom, justycyaryuszom i innym osobom do tego się kwalifikującym. W tych zaświadczeniach wyrażone bydź musi do czego użyta bydź ma. Podaje się więc to wszystko publiczności do wiadomości i do przyzwolitego obserwowania. W Poznaniu dnia 29. Kwietnia roku 1800.

Kamera Woyskowo-Ekonomiczna JK. Mci Pruss. Południowych.

Avertissement. Ponieważ na terminie dnia 21. przeszłego miesiąca, na którym wiatrak Hennigowski za bramą Wrocławską na Berlińskim trakcie leżący wraz z gruntem do niego przynależącym publicznie naywięcey dającym sprzedany bydź miał, nie więcey iak tylko 300 talarow podano, przeto opiekun sierot Hennigowskich, na ktorego żądanie subhastacya tegoż wiatraka wraz z przynależącym gruntem urządzoną została, dopraszać się, ażeby ieszcze ieden termin licytacji

wyznaczony był, na takowe żądanie wyznaczony więc iest termin do publicznego sprzedania pomienionego wiatraka na dzień 3. miesiąca Lipca roku bieżącego o godzinie 9. przed południem na ratuszu tutejszym w sądowey izbie przed JP. assestorem Ruediger, wszyscy mający ochotę kupna wzywają się, aby na tymże terminie stanęli, swoje podania do protokołu oświadczyli, i oczekiwali, iż wiatrak ten z przynależnościami naywięcey dającym za gotową zapłatę w grubey monecie po nastąpioney aprobacyi sądu pupillarnego przysądzony będzie. W Poznaniu dnia 22. Marca 1800.

Do sądu mieyskiego wyznaczeni Dyrektor i Assessorowie.

Citatio creditorum. Wiadomo czyni się publiczności, iż gdy na majątku Anastazego Tauszańskiego, bywszego tutejszego winiarza konkurs wierzycieli rozpoczęty został, teraz wezwanie wszystkich wierzycieli nastąpić ma. Zapozywają się więc wszyscy niewiadomi wierzyciele, którzy iakowe pretensye z ktoregokolwiek źródła wynikające do masy mieć sądzą, aby na terminie generalnym likwidacyinym na dzień 28. miesiąca Sierpnia roku bieżącego o godzinie 9. przed południem przed JP. Assessorom Bolz, na ratuszu w izbie sądowey wyznaczonym, osobiście lub przez dołatecznych pełnomocników, do czego tym, którzy tu nie znaiomi są, JP. Beyer i Neumann; konsyliarze kryminalni podają się, stanęli, i swoje pretensye dowodami wiary godnemi okazali, którzyby zaś na powyższym terminie niestawili się, spodziewać się mają, iż oni z swoimi pretensyami do masy prekludowani zostaną, i wieczne milczenie im przeciw innym wierzycielom, którzy z masy zaspokoieni zostaną, nakazane będzie. W Poznaniu dnia 13. Listopada roku 1799.

Sąd mieyski JK. Mci Pruss. Połud.

Do nawięcia. W drukarni na przedmieściu S. Marcina znajduie się do nawięcia na S. Jan na 8 do 14 dni 15. izb z kuchnią i stajnią. O warunkach można się dowiedzieć u JP. Junkana mieszkającego na niższym piętrze tego domu.

Do wiadomości. Żyd Iccy Moskowicz z Wierzbicy pod imieniem fałszywym Wiktora Sułkinda z Końsk, przeprowadził z głównego iarmarku Frankfurckiego bywszego na Święty Marcin przeszłego roku przez komorę w Zbąszynie cztery paki towarow cudzoziemskich, częścią w tey prowincyi wcale zakazanych, częścią wyższemi podatkami obciążonych, deklarując ie do przewiezienia za granicę, a który przy inkwizycyi nastąpioney pod 18. i 20. Listopada 1799 w Zbąszynie już wyznał, że towary te w Prussach-Południo-

wych przeciwko prawu potajemnie zostać miały. Gdy zaś mianowany Iccy Moskowicz ieszcze wprzod z aresztu swego w Kaliszu uciekł, niżeli instrukcyja tey sprawy zupełnie skończona być mogła, a miejsce, gdzie się teraz bawi niewiadome, zatem publicznie zapozwany będzie, stosownie do ordynacyi sądowney ogolney Parte I. Tit. 51 § 179 i 180, aby w czterech tygodniach a naydaley na terminie 1. Lipca roku 1800 przed komorą główną w Poznaniu osobiście stawił się, i przez sądowne lub iakiekolwiek insze zaświadczenie wiary godne się legitymował, że nie kto inny tylko on jest Iccigem Moskowicem z Wierzobicy, odpowiedzialność zaś swoją względem popełnionej kontrawencyi ad protocollum podać, i prawdziwe właściciela towarów zabranych w pomienionych czterech pakietach rzetelnie wyiawił i dowiódł a zatem spodziewał się dalszego ustanowienia według prawa w tey mierze; przeciwnie zaś on według ustaw konfiskacyjnych sądzony będzie. W Poznaniu dnia 30. Kwietnia roku 1800.

Krolewska Dyrekcyja Prowincyalna podatku
cła i konsumpcyinego Pruss-Połud.

List Gończy.

Przy pożarze dnia 3. tego miesiąca w mieście Warcie, złapało kilku z tych, którzy ogień założyli, którzy nie tylko do tey czynności przynależeli, ale też i więcej współuczestników swoich wydali. W Summarycznie w wyprowadzonych inkwizycyach, podali ieszcze następujące osoby jako współuczestników, którzy jednakowo uciekli i według wszelkiego podobieństwa ku Warszawy się udali, iako to:

1) Pewny Krystyan, iak powiadał z Czech rodem, lat 50 mający, włosów czarnych ustrzyżonych, z długą czarną brodą iak Żyd, średniego wzrostu, po niemiecku i po czesku mowiący, ale nie po polsku. W ten czas gdy uciekł miał na sobie niebieską płocienkę z czerwonymi wylogami i okrągły kapelusz. Dawniey był żołnierzem austriackim i zdaie się być dowodzącą tych, którzy uciekli.

2) Pewny W o i t, z Szląska rodem, może 5 calow wysoki, lat 22 mający, filny, brunatnych włosów, z taką gęsto-zarostłą brodą. W ten czas gdy uciekł miał płocienkę białą, stare trzewiki i czapkę granatową.

3) Pewny Wacław, z Szląska rodem, 30 i kilka lat mający, niskiego wzrostu, czarnych włosów i wąsów, brodę zaś ogoloną mający. Uciekając miał płocienkę niebiesko-lataną, bo-

ty i stary okrągły kapelusz, i umiał po polsku i po niemiecku.

4) Pewny Marcin, z Polki rodem, 20 i kilka lat mający, -może 4 cale wysoki, suchorlawy, włosów czerwonaowych, takiż brody długo zarostley, mowi tylko po polsku. Uciekając miał płocienkę niebieską ieszcze dobrą, nowe boty, i czapkę starą czerwoną.

5) Pewny Jan, z Polki rodem, niskiego wzrostu, lat 20 mający, włosów czarnych, z ogoloną brodą. Mowi dobrze po polsku a bardzo mało po niemiecku. Uciekając miał płocienkę białą podartą, stare trzewiki i starą niebieską czapkę.

6) Pewny Andrzej, z Szląska rodem, 20 i kilka lat mający, 5 calow wysoki, włosów iasnnych z harcopen, miał też wąsy, a brodę ogoloną. Był dawniey żołnierzem Saskim, po niemiecku tylko umie. Uciekając miał płocienkę białą, czarne kamasze, i kapelusz troygraniały.

7) Pewny Jakub, z Polki rodem, lat może 60 mający, niskiego ale przysadzistego wzrostu. Włosów czarnych, z taką brodą długo zarostłą, mowi po niemiecku, po polsku i po czesku. Uciekając miał płocienkę starą podartą i czapkę brunatną starą.

Oprocz tych złoczyńców podani ieszcze są, za współuczestników:

8) Żyd M o y ż e s z może lat 26 mający, z Ujazdu rodem, średniego wzrostu, czarnych włosów i małej takieyże brody; uciekając miał Suknię niebieską trochę podartą i czapkę lilią z wierzchem z czarnego manszesteru.

9) Żyd J c y k z Dobry lat może 20 mający niskiego wzrostu, czarnych włosów i brody, uciekając miał Suknię niebieską. Ci dway ostatni nie poszli razem z siedmiu powyżey wyrażonymi do Warszawy, lecz się późniey oddalili, i zapewne wrocili się do tych miejsc, zkad są rodem.

Podaje się to więc resp. Zwierzchnościom miejscowym i Sądom do wiadomości, przefirzegaiąc ich o tych złoczyńcach. Jeżeliby ktoreń z nich dał się gdzie postrzec, to donosić się ninieyszym listem, iż połapani już złoczyńcy, dla wyprowadzenia z nich inkwizycyi do Prześwietney Regencyi Kalifkiew oddani są, do ktorey też i złoczyńcy tutaj wyrażeni będąc złapanemi oddani być powinni.

W Kaliszu dnia 7. Maia 1800.

JK. Mci Południowo-Prufka Woienna
i Ekonomiczna Kamera.